

Indre Viksfjord Vel

Prosjekt Indre Viksfjord

Epost : post@iviv.no

Hjemmeside : www.iviv.no

Ad Foreløpig rødlistevurdering Marint gruntvann - Marin Undervannsenseng - M7 - Type 1.1

1. Vi noterer oss med undring følgende konklusjon i foreløpig rødlistevurdering:

«Ålegrasenger har blitt redusert i Indre Oslofjord (Espeland og Knutsen 2014), fått redusert tetthet i Holmestrand, Grenland og muligens Hvaler (Dahl m.fl. 2008), mens de har vært stabile eller hatt en økning i forekomst og/eller tetthet i andre deler av Skagerrak. Data er spesielt mangelfulle på dybdeutbredelse, men de dataene som eksisterer kan ikke påvise en redusert dybdeutbredelse. Det kan uansett ikke utelukkes at formørkning vil kunne påvirke arealutbredelsen til ålegras negativt i fremtiden. Oppsummert, så er det store variasjoner i forekomst (tilstedeværelse og dekningsgrad) av ålegras men ingen systematiske trender over større områder i perioden 1968-2008 ifølge foreliggende data. Marine undervannsensenger er derfor vurdert til intakt (LC) på hovedtypenivå.»

Konklusjonen for ålegrasenger i Indre Oslofjord er trukket på grunnlag av data som strekker over 40 år, MEN de nyeste dataene er altså 10 år gamle (!). Dette synes for oss som et åpenbart utdatert datagrunnlag å konkludere ut fra.

2. I Miljødirektoratets rapport «Faggrunnlag for ålegraseng» av mai 2012, drøftes blant annet

- 2.1. trusler mot ålegrasenger
- 2.2. viktigheten av ålegrasenger - deres funksjon som habitat
- 2.3. internasjonale forpliktende beskyttelsesvedtak med mer

I rapportens avsnitt 2.4 Konklusjon juridiske virkemidler sies blant annet følgende:

“Kartleggingen av marine naturtyper har pågått en stund, men det er først i den senere tid det er foretatt en mer systematisk kartlegging, hovedsakelig i fylker langs vestkysten og nordover. Per dags dato er utbredelsen av ålegraseng kartlagt i Skagerrak, Hordaland, Trøndelag og Troms. DN foreslår derfor at en utvelgelse av ålegraseng som utvalgt naturtype begrenses til de fylkene som er kartlagt, dvs. Østfold, Akershus, Oslo, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder, Hordaland, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Troms fylker.”

3. Deretter, den 18.1.2013, skrev Miljødirektoratet følgende i sin innstilling til Regjeringen for at ålegraseng skulle gis forskriftsfestet status som naturtype med spesiell beskyttelse etter naturmangfoldloven:

«Når det gjelder naturtypen ålegraseng, tilrås det at forskriftens virkeområde begrenses til de fylkene som foreløpig er ferdig kartlagt (Østfold, Akershus, Oslo, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder, Hordaland, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Troms.) DN vil fremme forslag om å innlemme øvrige kystfylker når kunnskapsgrunnlaget, herunder tilgjengeligheten av stedfestet informasjon, er tilstrekkelig.»

Videre heter det:

«Konklusjon

Gjennomgangen ovenfor viser at det foreligger et omfattende kunnskapsgrunnlag om naturtypen ålegrasengs utbredelse og status, og om trusler og samlet belastning. Kartleggingen er foreløpig sluttført i 12 fylker, og det er god tilgang til stedfestet informasjon i Naturbase for disse fylkene. DN mener at kunnskapsgrunnlaget om naturtypen i disse fylkene er tilstrekkelig og i samsvar med de krav som følger av naturmangfoldloven § 8. Kravet om at offentlige beslutninger skal bygge på kunnskap, er oppfylt for naturtypen i disse fylkene. Når det gjelder de fem kystfylkene hvor kartleggingen er pågående eller i startfasen, mener DN at kunnskapsgrunnlaget om naturtypens utbredelse ennå ikke er tilstrekkelig, og at utvelgelsen foreløpig ikke bør gjelde. DN vil fremme forslag om å innlemme disse fylkene når kunnskapsgrunnlaget, herunder tilgjengeligheten av stedfestet informasjon, er tilstrekkelig.»

--

Her fremgår det eksplisitt at direktoratet har hatt tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til å anse ålegraseng som en trua naturtype i spesielt nevnte fylker, herunder vårt fylke, Vestfold. Vi kan vanskelig tro at direktoratet har kommet frem til en slik konklusjon uten at det foreligger et betydelig datagrunnlag som er innhentet og vurdert i forkant av deres konklusjon og innstilling.

Vi er ikke kjent med årsaken til at arbeidet med forskriftsfesting og derunder beskyttelse av ålegraseng, synes å ha stoppet fullstendig opp i årene etter 2013.

4. I indre Viksfjord har det pågått et prosjekt med skjøtsel av store ålegrasenger siden 2012. Ålegressforekomstene i indre Viksfjord er kartlagt gjennom det nasjonale naturtypekartleggingsprogrammet. 3 A-enger (nasjonalt viktige) er identifisert i indre Viksfjord. Disse har vært sterkt truet av trådformede grønnalger og det har i perioden 2012 til 2017 vært bevilget MNOK 10,9 og nedlagt egeninnsats/dugnad for ytterligere MNOK 4,6 i forsøk på å redde disse 3 A-engene fra å gå til grunne. Det foreligger også datamateriale fra prosjektet som beskriver omfang av engene, for eksempel:
  - 4.1.1. Havforskningsinstituttet 2014 (Moy, Albertsen, Bodvin, Naustvoll, Ohldieck) : «Truet ålegressforekomst i indre Viksfjord, Larvik Undersøkelser 2011-2013 i forbindelse med skjøtsel» På side 18 beskrives engenes omfang pr juli 2012.
<http://www.indreviksfjordvel.no/wp-content/uploads/2016/06/HI-Rapport-Viksfjorden2011-2013.pdf>
  - 4.1.2. NIVA 2017 (Rinde, Christie) «Kartlegging av ålegrasenger og andre undervannsenger i Varildfjord». Her fremgår det at engene har økt betydelig i omfang i den perioden som Indre Viksfjord Vel har drevet sitt prosjekt nettopp med sikte på å redde disse engene.
<http://www.indreviksfjordvel.no/wp-content/uploads/2018/04/Kartlegging-aalegrasenger-og-andre-undervannsenger-i-Varildsfjorden-sept20017.pdf>
5. Utover dette, er det utarbeidet en rekke prosjektrapporter som månedsrapporter, årsrapporter med videre, rundt ålegrasengenes utvikling i prosjektperioden 2012 til 2018. Altså betydelig nyere data enn 1968 til 2008 som drøftet i foreløpig innstilling. Materialet er tilgjengelig her:
<https://www.indreviksfjordvel.no/dokumentarkiv/> .

6. Basert på våre data fra indre Viksfjord, kan vi med tyngde fastslå at ålegrasenger i vår grunne fjordarm har vært og er svært truet. Uten arbeidene som har vært utført i prosjektperioden 2012-2018 hevdes det at store deler av de 3 A-engene med all sannsynlighet ville ha forsvunnet (Hartvig Christie, NIVA - pkt 4.2 i IVIVs årsrapport for 2017, <http://www.indreviksfjordvel.no/wp-content/uploads/2018/01/Aarsrapport-2017.pdf>).

De 3 A-ålegrasengene har derimot nå økt i omfang fra 75.171 m² til 293.904 m² som følge av prosjektets arbeid. (Kilde: NIVA 2017 (Rinde, Christie) «Kartlegging av ålegrasenger og andre undervannsenger i Varildfjord», ref punkt 4.1.2)

Oppsummering

Indre Viksfjord Vel ber om at spesielle lokaliteter, som våre 3 ålegras A-enger i gruntvannsområder i området indre Viksfjord i Vestfold, utredes mer inngående enn hva som er tilfelle i foreliggende innstilling til ny rødlisting. Denne, som er bygget på data som er 10-50 år gamle, synes å være svært generell og overordnet.

Vi har en klar forventning om at den fornyede rødlistevurderingen for ålegrasenger i vårt fylke gjøres med basis i de nyere data som foreligger og ikke minst forankret i det arbeidet som må ha ligget forut for direktoratets innstilling til forskriftsfesting av ålegrasenger etter Naturmangfoldloven i januar 2013.

Etter vår mening er det godt dokumentert med data av betydelig nyere dato, at ålegrasenger i grunne fjorder i Sør-Norge er åpenbart truet. I indre Viksfjord har tunge fagmiljøer fra Havforskningsinstituttet og NIVA vært involvert under hele prosjektets levetid - 2012 til 2018.

Med nåværende innstilling basert på en, etter vårt syn, svært lite konkret vurdering i forhold til de data som rent faktisk foreligger, samt det faktum at arbeidet med forskriftsfesting av ålegrasenger som trua naturtype har stoppet helt opp, synes ålegrasenger i områdene rundt Oslofjorden å stå fullstendig uten vernemuligheter og fremtidig beskyttelse og skjøtselsmuligheter. Norge har også internasjonale forpliktelser til å beskytte ålegrasenger, blant annet gjennom Bernkonvensjonen og Rio-deklarasjonen.

Om intet gjøres og vurderingsarbeidet ikke utføres på en betydelig mer grundig og differensiert måte enn i foreliggende rødlisteinnstilling for ålegrasenger, frykter vi at blant annet våre 3 flotte A-enger vil forsvinne i løpet av få år.

Med hilsen

For Prosjekt Indre Viksfjord - Indre Viksfjord Vel

Sten Rune Haakestad
(sign)

www.iviv.no